

Pikardatutako bandaren abentura

ARTHUR CONAN DOYLE

Itzulpena: Xabier Gamboa Egia

Zuzenketa: Eider Bermeosolo Serrano

Maketazioa: Izaro Artetxe San Anton

BOOKTEGI

Guztion liburuak, guztiontzat

booktegi.eus

ARTHUR CONAN DOYLE

Pikardatutako bandaren abentura

Itzulpena: Xabier Gamboa Egia

Zuzenketa: Eider Bermeosolo Serrano

Maketazioa: Izaro Artetxe San Anton

Azken zortzi urteotan Sherlock Holmes, nire lagunaren metodoak aztertu ditudan hirurogeita hamar kasuetako notak errepasatzean, tragiko asko aurkitzen ditut, komiko batzuk, kopuru handi bat, arrotzak besterik ez, baina arruntik ez, zeren, bere artearekiko maitasunagatik aberastasunagatik baino gehiago egiten zuen bezala lan eginez, uko egiten baitzion ezohikotasunerantz edo are fantastikoagorantz zuen edozein ikerkuntzarekin elkartzeari. Hala ere, askotariko kasu horietatik guztietatik, ez dut gogoratzeko Stoke Moranen Roylotts-en Surrey familia ezagunari lotutakoa baino ezaugarri bereziagorik zuenik. Holmesekin izan nuen harremanaren lehen egunetan gertatu ziren gertakariak, Baker Streeten ezkongabeen gela partekatzen ari ginenean. Baliteke lehenago agerrarazi izana, baina une hartan sekretua gorde beharko nuela agindu zidaten, promesa egin zitzaion damaren heriotza goiztiarragatik azken hilabetean bakarrik libratu bainaiz promesa horretatik. Agian hobe da gertaerak argitaraztea, arrazoiak baititut jakiteko zurrumurru orokortuak daudela doktorearen hilketaren inguruan. Grimesby Roylott, gaia benetan dena baino are izugarriagoa egiteko joera duena.

83ko apirilaren hasieran goiz batean esnatu nintzen eta Sherlock Holmes zutik aurkitu nuen, erabat jantzita, nire ohearen ondoan. Berandu jaikitzen zen, normalean, eta supazterreko erlojuak zazpiak eta laurden besterik ez zirela adierazi zidanean, begiak kliskatu nituen harrituta, eta agian apur bat minduta, nik ere ohitura erregularrak nituelako.

«Sentitzen dut zu jipoitzea, Watson», esan zuen, «baina gaur goizean ohikoa da. Hudson andrea ernegatua izan da, erantzun zuen nitaz, eta ni zutaz».

—Zer da, orduan, sute bat?

—Ez, bezero bat. Neska gazte ernegatu bat etorri dela dirudi, ni ikusten tematzen dena. Orain egongelan zain dago. Dena den, andreak goizeko ordu hauetan metropolitik paseatzen direnean eta lo dagoen jendea ohetik altxatzen dutenean, uste dut oso premiazkoa dela jakinarazi behar dutena. Kasu interesgarria bada, ziur nago hasieratik jarraitu nahiko diozula. Nolanahi ere, pentsatu nuen deitu egin behar nizula eta aukera eman ».

"Adiskide maitea, ez nuke ezergatik galduko".

Ez nuen atsegin handirik izan Holmesi bere ikerketa profesionaletan jarraitzea eta mirestea baino.

dedukzio azkarrak, intuizioak bezain azkarrak, baina beti oinarri logiko batean oinarrituak, sortzen zitzaizkion arazoak argitzeko. Berehala jantzi nintzen, eta minutu gutxiren

buruan prest nengoen lagunari egongelara laguntzeko. Beltzez jantzitako andre bat, leihoan eserita egondakoa, zutitu egin zen sartu ginenean.

-Egun on, andrea. -esan zuen Holmesek alai-. "Nire izena Sherlock Holmes da. Hau da nire lagun min eta bazkidea, Doktore Watson, zeinaren aurrean nire aurrean bezain libre hitz egin dezakeen. Ja! Pozten naiz Hudsonen andreak sua pizteko zentzua izan duela ikustez. Berarengana hurbiltzeko eskatzen dizut, eta kafe bero bat eskatuko dizut, dardarka dagoela ikusi baitut .»

«Hotzak ez nau dardarka jartzen», -esan zuen emakumeak ahapeka-, eta eserlekua aldatu zuen, eskatu bezala.

-Zer, orduan?

-“Beldurra da, Holmes jauna. Beldurgarria da”. Mantelina altxatu zuen hizketan ari zela, eta ikusi ahal izan genuen asaldura-egoera tamalgarri batean zegoela, aurpegia ilun eta gris, begiak urduri eta izuztuak, ehizatutako animalia batenak bezala. Haren hazpegiak eta irudia hogeita hamar urteko emakumearenak ziren, baina haren ilea, ile urdin goiztiarrez tindaturik zegoen, eta haren aurpegiera nekatu eta erotu egiten zen. Sherlock Holmesek begirada ulerkor bizkorretako batekin zeharkatu zuen.

«Ez duzu beldurrik izan behar», esan zion lasaigarri, harengana makurtuz eta besaurrea laztanduz.

—Laster konponduko ditugu gauzak, ez dut zalantzarik. Gaur goizean trenez etorri zara, ikusi zaitut. —Ezagutzen al nauzu, orduan?

—Ez, baina joan-etorriko txartel baten bigarren erdia ikusten dut zure ezkerreko esku aurrean. Goiz irten behar zenuen, eta, hala ere, ibilaldi on bat egin zenuten txakur-gurdi batean, bide astunetan barrena, geltokira iritsi aurretik .»

Damak arnasa hartu eta harrituta begiratu zion nire laguntzaileari.

—Ez dago misteriorik, andrea —irribarrez esan zuen—. «Jakaren ezkerreko besoa lokatzez zikinduta dago, zazpi lekutan gutxienez. Markak oso siku daude. Ez dago lokatza modu horretan botatzen duen ibilgailurik, zakur-orga bat izan ezik, eta gidariaren ezkerretara esertzen zarenean bakarrik».

«Zure arrazoiak edozein direla ere, arrazoi osoa duzu», esan zuen. «Seiak baino lehen irten nintzen etxetik, Leatherheadera hogei minutu geroago iritsi eta Waterloorako lehen trena hartu nuen. Jauna, ezin dut gehiago jasan tentsio hau; erotu egingo naiz jarraitzen badu. Ez daukat norengana jo, inor ere ez, bat izan ezik, nitaz arduratzen dena, eta bera, gizajoa, laguntza gutxikoa izan daiteke. Zutaz entzun dut, Holmes jauna; Entzuna diot Farintosh andreari zutaz hitz egiten, zure premiarik handienean lagundu baitzenion. Bera dela medio, zure helbidea lortu nuen. O, jauna, ez al duzu uste zuk ere lagun diezadakezula, eta gutxienez argi pixka bat bota dezakedala inguratzen nauen iluntasun trinkoan barrena? Oraingoz nire eskumenetik kanpo dago zure zerbitzuengatik saritzea, baina hilabete edo sei aste barru ezkondata egongo naiz, nire diru-sarreraren kontrolarekin, eta orduan behintzat ez nauzu esker txarreko aurkituko.»

Holmes bere idazmahairantz bueltatu zen eta, hura irekiz, kasu-liburu txiki bat atera eta kontsultatu egin zuen.

—Farintosh —esan zuen—. "A, bai, gogoan dut kasua; opalozko tiara bat zen. Zure garaia baino lehen izan zela uste dut, Watson. Esan dezakedan gauza bakarra da, andrea, pozik eskainiko diodala zure kasuari zure lagunari eskaini nion ardura bera. Sariari dagokionez, nire lanbidea zure saria da, baina zuk ez duzu inolako gasturik ordaindu beharrik, komeni zaizun unean. Eta orain, mesedez, azal diezaguzun gaiari buruzko iritzi bat eratzen lagun diezagukeen guztia .»

–Ai! –erantzun zuen gure bisitariak-, «Nire egoeraren laztura bera honetan datza: nire beldurak hain lausoak dira, eta nire susmoak hain daude xehetasun txikien mende, ezen beste pertsona bati hutsalak iruditu ahal baitzaizkio, non laguntza eta aholkua eskatzeko eskubidea dudanak ere emakume urduri baten fantasiatzat hartzen baitu kontatzen diodan guztia. Ez du esaten, baina zure erantzun lasaigarrietan eta zure begi desbideratueta irakur dezaket. Baina entzun dut, Holmes jauna, anizkoitzean sakonki ikus dezakezula bihotzaren gaiztakeria. Aholka diezadakezu nola ibili nire inguruko arriskuen erdian.

–Arreta besterik ez naiz, andrea.

«Helen Stoner dut izena, eta aitaordearekin bizi naiz. Ingalaterrako saxoniar familia zaharrenetako batean bizirik atera den azken aitaordea da, Stoke Moranen Roylottetan, Surreyko mendebaldeko mugan».

Holmesek buruaz baietz egin zuen. –Izena familiarra egiten zait —esan zuen—.

«Familia, bere garaian, Ingalaterrako aberatsenetako bat izan zen, eta bere jabetzak Berkshireko (iparraldean) eta Hampshireko (mendebaldean) mugetan zehar hedatzen ziren. Aurreko mendean, ordea, ondoz ondoko lau oinordekoak izaera disolbatzaile eta xahutzailea izan zuten, eta familiaren hondamendia azkenean gam-bler batek osatu zuen erregeordetzaren egunetan. Ez zen ezer ez geratu, lur-sail batzuk eta hipoteka astun batek zapaldutako etxea izan ezik. Azken ezkutariak arrastaka eraman zuena.

Baina bere seme bakarrak, nire aitaordeak, baldintza berrietara egokitu behar zuela ikusirik, ahaide batengandik aurrerapen bat lortu zuen, medikuntzan lizentziatu eta Kalkutara joateko aukera eman ziona, eta han, bere trebetasun profesional eta izaerazko indarrari esker, kontsulta handi bat ezarri zuen.

Hala ere, etxean egindako lapurreta batzuek eragindako haserre-eraso batean, bere jatorrizko etxezaina kolpeka hil zuen eta heriotza-zigorretik gutxi libratu zen. Espetxe-zigor luzea jasan zuen, eta Ingalaterrara itzuli zen, haserre bezala.

Roylott doktorea Indian zegoenean, nire amarekin ezkondu zen, Stoner andrearekin, Bengalako Artilleriako Stoner jeneral nagusiaren alargun gaztearekin. Nire arreba Julia eta biok bikiak ginen, eta bi urte besterik ez genituenean, ama berriro ezkondu zen. Diru kopuru handia zuen, 1000£ baino gehiago urtean, eta horrek Roylott doktorearekin bizi garen bitartean. Klausula horren arabera, bakoitzari urteko zenbateko jakin bat emango litzaiguke, ezkonduz

gero. Ingalaterrara itzuli eta gutxira, ama hil egin zen, duela zortzi urte Crewetik gertu izandako tren istripu batean. Roylott doktoreak Londresen bizitzeko ahaleginak utzi eta Stoke Moranen oinetxe zaharrera eraman gintuen berarekin bizitzera. Amak utzi zuen dirua nahikoa zen gure behar guztietarako, eta ez zirudien inolako oztoporik zegoenik gure zorionerako.

«Baina aldaketa izugarri bat gertatu zen gure aitaordearengan garai hartan. Hasieran Stoke Moranen Roylott bat familiaren lehengo eserlekuan berriro ikustiaz poztu ziren gure auzokoekin adiskidetu eta bisitak aldatu beharrean, bere etxean giltzapetu eta gutxitan irteten zen, bere bidean gurutzatzen zen nornahirekin borroka latzetan murgiltzeko izan ezik. Maniatik hurbil zegoen izaeraren bortizkeria herentziazkoa izan da familiako gizonengan, eta, nire aitaordearen kasuan, tropikoetan luzaroan bizi izanagatik areagotu zela uste dut. Liskar lotsagarri batzuk gertatu ziren, eta haietako bik guardiako epaitegian amaitu zuten, harik eta azkenean herriaren izu bihurtu zen arte, eta jendea hegan zihoan hurbiltzean, indar izugarriko gizona baita, bere amorruan erabat kontrolaezina.

“Joan den astean bertako errementaria parapeto baten gainetik erreka batera bota zuen, eta bildu ahal izan nuen diru guztia ordaintzeari esker bakarrik saihestu ahal izan nuen beste erakusketa publiko bat. Ijito arloteak beste lagunik ez zuen, familiaren jabetza osatzen zuten sasiz estalitako lur hektarea bakanetan kanpatzen uzten baitzien, eta trukeanbere dendetako abegikortasuna, batzuetan aste osoz beraiekin noraezean ibiliz. Indiar animaliak ere maite ditu, berriemaile batek bidaltzen dizkionak, eta une honetan guepardo bat eta babuino bat ditu, beren lurretan aske ibiltzen direnak eta baserritarrek ia ugazabak adina beldurtzen dituztenak.

«Nik diodanagatik imajina dezakezu nire arreba Julia gaixoak eta biok ez genuela plazer handirik izan gure bizitzan. Morroi bakar bat ere ez zen gurekin geratzen, eta denbora luzez etxeko lan guztia egin genuen. Hogeita hamar urte besterik ez zituen hil zenean, eta, hala ere, ilea zuritzen hasia zen, nirea bezala.

—Orduan, zure arreba hil egin da?

"Duela bi urte hil zen, eta haren heriotza dela eta zurekin hitz egin nahi dut. Ulertuko duzue, deskribatu dudan bizitza eramanez, ez zela posible gure adineko eta posizioako norbait ikustea. Hala ere, bagenuen izeba bat, amaren ahizpa ezkongabea, Harrow inguruan bizi den Honoria Westphail andereñoa, eta noizean behin bisitaldi laburrak egiten genuen andre horren

etxera. Julia han izan zen gabonetan, duela bi urte, eta itsas infanteriako nagusi bat ezagutu zuen, ordainsari erdiarekin, eta harekin konprometitu zen. Nire aitaordeak konpromenezuen berri izan zuen arreba itzuli zenean, eta ez zion inolako eragozpenik jarri ezkontzari; baina ezkontzarako finkatu zen egunaren hamabost egunen buruan, nire lagun bakarraz gabetu nauen gertaera lazarria gertatu zen. "

Sherlock Holmes aulkian etzanda zegoen, begiak itxita eta burua kuxin batean sartuta, baina betazalak zabaldu eta bisitariari begiratu zion.

—Xehetasunei dagokienez zehatza izan dadila eskatzen dizut—.

"Niretzat izatea erraza da, garai beldurgarri horretako gertaera bakoitza nire oroimenean gordeta dagoelako. Oinetxea, esan dudana bezala, oso zaharra da, eta orain hegala bakarra bizi da. Hegala horretako gelak beheko solairuan daude, eta aretoak, berriz, eraikinen erdiko blokean. Logela horietatik, lehenengoa doktore Roylott-ena, bigarrena nire arrebarena eta hirugarrena nirea. Ez dago haien arteko komunikaziorik, baina denak korridore berera irekitzen dira. Azaltzen naiz?

—Oso ondo.

Hiru geletako leihoak soropilean irekitzen dira. Zorigaiztoko gau hartan Doktore Roylott goiz joana zen bere gelara, nahiz eta bagenekien ez zela atsedean hartzera erretiratu, zeren arrebari min ematen baitzion erretzeko ohitura zuen indiar zigarro indartsuen usainak. Beraz, bere gelatik irten eta nirean sartu zen.

Bertan, pixka bat eseri zen, bere hurrengo ezkontzaz hitz egiten zuen bitartean. Hamaiketan jaiki eta utzi egin ninduen, baina atean gelditu eta atzera begiratu zuen.

»—Esadazu, Helen —esan zuen—, entzun al diozu inoiz norbaiti gaueko iluntasunean txistu egiten?

»—Inoiz ez —esan nuen nik—.

—Ez al zenuke zuk zeuk txistu egingo lo zauden bitartean?

—Ez, noski. Baina, zergatik?

Izan ere, azken gauetan beti, goizaldeko hirurak aldera, txistu baxu eta argi bat entzuten dut. Lo arina daukat eta horrek azkar esnatu egiten nau. Ez nuke jakingo esaten nondik

nentorren, agian aldameneko gelatik, agian soropiletik. Pentsatu nuen ea entzun zenuen galdetzea ".

"Ez, ez dut egin. Horiek izan behar dute ljiito miserableak landaketan'.

—Ziur aski. Pentsatu nuen ea entzun zenuen galdetzea ".

—A, baina nik zuk baino gehiago egiten dut lo.

—Beno, edonola ere, ez du garrantzi handirik. Irribarrea itzuli zidan, atea itxi eta, handik pixka batera, giltza sarrailan biratzen ari zela entzun nuen.

—Jakina—esan zuen Holmesek—. —Zuen ohitura al zen beti gauean giltzapetzea? “Beti.”

—Eta zergatik?

"Doktoreak gepardo bat eta babuino bat zituela aipatu nizula uste dut. Ez genuen inolako segurtasun sentsaziorik, gure ateak giltzaz itxita ez bazeuden".

—Oso ondo. Mesedez, jarraitu deklaritzen».

"Ezin izan nuen gau hartan lorik egin. Berehalako ezbeharraren sentsazio lauso batek hunkitu ninduen. Arreba eta biok, gogoratuko duzunez, bikiak ginen, eta badakizu zein sotilak diren bi arima hain estu lotzen dituzten loturak. Gau basatia zen. Kanpoan haizea uluka ari zen eta euriak leihoak jo eta ziprztintzen zituen. Bat-batean, haize erauntsiaren erdian, izututako emakume baten oihu basatia lehertu zen. Ahizparen ahotsa zela jakin nuen. Ohetik salto egin, txal batean bildu eta korridorera irten nintzen korrika. Atea irekitzean, ahizpak deskribatutakoaren antzeko txistu baxu bat entzun nuela iruditu zitzaidan, eta handik pixka batera metalezko hots bat, metalezko masa bat erori balitz bezala. Pasabidean korrika nenbilela, nire arrebaren atea zabalik zegoen eta poliki-poliki bere gozamenen gainean biratzen zuen. Izututa begiratu nion, handik irteteko zorian zer zegoen jakin gabe. Korridoreko lanpararen argitan nire arreba etxearen sarreran agertzen ikusi nuen, aurpegia izuz zurbiltzen zitzaion, eskuak haztamuka zituen laguntza bila, bere irudi osoa alde batetik bestera kulunkatzen zen mozkor batena bezala. Lasterka joan nintzaion eta besarkatu egin nuen, baina une horretan belaunek amore eman zutela zirudien eta lurrera erori zen. Bihurritu egiten zen oinaze ikaragarria pairatzen duenaren antzera, eta gorputz-adarrak ikaraz dardaratzen zitzaizkion. Hasieran pentsatu nuen ez ninduela ezagutu, baina haren gainera makurtu nintzenean, bat-batean oihu egin zuen, sekula ahaztuko ez dudana ahots batez: «Ene Jainkoa!

Helen! Taldea zen! Pikardatutako banda! Beste zer bait ere esan nahi izan zuen, eta atzamarrarekin doktoarearen gelarantz apuntatu zuen airera, baina beste zirrara batek hartu eta ito egin zituen haren hitzak. Korrika atera nintzen, nire aitaordeari garrasika deika, eta bere gelatik txabusina jantzita presaka irteten aurkitu nuen. Nire ahizparen ondora iritsi zenean, konorterik gabe zegoen, eta nahiz eta jendeari laguntza medikoa eskatzeko agindu, ahalegin guztiak alferrik izan ziren, bera poliki-poliki hondoratu eta konortea berreskuratu gabe hil baitzen. Horixe izan zen nire arreba maitearen amaiera ikaragarria.

—Momentu bat —esan zuen Holmesek—, ziur al zaude txilibitu hodi horretaz eta metalezko soinu horretaz? Zin egin al dezakezu?

«Horixe galdetu zidan konderriko forentseak ikerketan. Hala ere, haizetearen burrunbaren eta etxe zahar baten karraskaren artean, baliteke engainatu izana.» —Zure arreba jantzita al zegoen?

—Ez, pijaman zegoen. Bere eskuineko eskuan pospolo baten muinoi ikaztua aurkitu zen, eta ezkerrekoan pospolo kaxa bat».

«Alarma piztu zenean argi bat piztu zuela eta ingurura begiratu zuela frogatuz. Hori garrantzitsua da. Eta zer ondoriotara iritsi zen auzitegiko medikua?

"Kontu handiz ikertu zuen kasua, Roylott doktorearen jokabidea nabaria izan zen luzaroan kondesan, baina ezin izan zuen heriotzaren arrazoi egokirik aurkitu. Nire testigantzak erakutsi zuen atea barrutik itxita zegoela eta leihoak blokeatuta zeudela gauero segurtatzen ziren burdinazko barrote zabalez zaharkitutako leihatilekin. Hormak kontu handiz aztertu ziren, denak nahiko sendoak, eta zorua ere zehatz-mehatz aztertu zen, emaitza berarekin. Tximinia zabala da, baina lau grapa handik trabatuta dago. Ziur nago, beraz, nire arreba bakarrik zegoela bere amaiera aurkitu zuenean. Gainera, ez zegoen inolako indarkeria markarik".

—Zer pozoia inguruan?

"Medikuek aztertu egin zuten, baina ez zuten lortu".

—Zer dela-eta hil zen orduan zorigaiztoko andere hau?

«Uste dut beldur eta shock handi hutsez hil zela, baina ezin dut imajinatu zerk beldurtu zuen».

—Garai hartan ijitorik ba al zegoen landaketan? "Bai, ia beti izaten dira batzuk han".

«Ah, eta zer ondorioztatu zuen banda baten aipamen horretatik?».

«Batuetan pentsatu izan dut eldarnioaren solasaldi basatia besterik ez zela, batuetan pertsona talderen bat berrerosi izan dela, agian plantazioko ijito horiek. Ez dakit haietako hainbestek buruan daramatzaten orban-zapieak erabili zuen adjektibo bitxia iradoki ote zuten.

Holmesek burua astindu zuen, pozik egotetik urrun dagoen gizon batek bezala.

«Ur hauek oso sakonak dira», esan zuen; «mesedez, jarraitu kontakizunarekin».

"Bi urte igaro dira ordutik, eta nire bizitza orain dela gutxi arte inoiz baino bakartiagoa izan da. Duela hilabete bat, ordea, lagun maite batek, duela urte askotatik ezagutzen dudanak, eskua eskatzeko ohorea egin dit. Armitage du izena, Percy Armitage, Armitage jaunaren bigarren semea, Crane Waterrena, Readingetik hurbil. Nire aitaordeak ez dio ezkontzari uko egin, eta udaberrian ezkonduko gara. Duela bi egun eraikinaren mendebaldeko hegalean konponketa batzuk hasi ziren, eta nire gelako pareta zulatu egin dute; beraz, nire arreba hil zen ganberara aldatu behar izan dut, eta bera lo zegoen ohe berean lo egin. Imajina ezazu, bada, nire ikara, bart gauean, esna zetzala, bere patu beldurgarriaz pentsatzen ari nintzela, bat-batean, gaueko isiltasunean, bere heriotzaren heraldoa izan zen txistu larria entzun nuenean. Jauzi batez zutitu eta kriseilua piztu nuen, baina gelan ez zen ezer ikusten. Hala ere, aztoratuegi

nengoen berriro oheratzeko, eta jantzi egin nintzen, eta, eguna argitu bezain laster, jaitsi, Crown ostatuan txakur-gurdi bat hartu, eta Leatherheadera joan nintzen, eta handik etorri naiz gaur goizean, zu ikusteko eta zuri aholkua eskatzeko ".

—Ondo egin duzu -esan zuen nire lagunak-. —Baina dena kontatu didazu?

—Bai, denok.—Roylott andrea, ez duzu. Zure aitaordea aztertzen ari zara".

—Zergatik, zer esan nahi duzu?

Erantzun gisa, Holmesek parpaila beltzezko bolantea baztertu zuen, gure bisitariaren belaunaren gainean zegoen eskua inguratzen zuena. Bost orbanzurbiltxiki, lau hatz eta erpuru baten markak, eskumutur zurian inprimatuta zeuden.

—Krudelki erabili zaituzte —esan zuen Holmesek—.

Emakumea gorritu egin zen eta eskumutur zauritua estali zuen. —Gizon gogorra da —esan zuen berak—, eta agian ia ez ditu bere indarrak ezagutzen.

Isiltasun luze bat izan zen, eta Holmesek kokotsa eskuen gainean jarri eta su garretan finkatu zituen begiak.

—Oso gai sakona da hau —esan zuen azkenean—. «Mila xehetasun jakin nahi nituzke gure ekintza-bidea erabaki aurretik. Hala ere, ez dugu galtzeko unerik. Gaur Stoke Moranera joango bagina, gela hauek zure aitaordearen ezagutzarik gabe ikusiko al genituzke ?»

Kasualitatez, gaur hirira oso gai garrantzitsu batengatik etortzeaz hitz egin du. Litekeena da egun osoan kanpoan egotea eta ezer ez eragozte.

Orain giltza-andre bat daukagu, baina zaharra eta ergela da, eta erditik kendu ahal izango nuke. "Bikain. Ez al zara bidaia honen kontra, Watson?

—Inola ere ez.

"Orduan biok etorriko gara. Zer egingo duzu zuk zeuk?"

"Gauza bat edo bi dauzkat orain hirian nagoenean egin nahiko nituzkeenak. Baina hamabietako trenera itzuliko naiz, zu bertara iristerakoan, garaiz han egoteko. Eta agian arratsaldeko lehen orduan itxaron diezagukezu.

Nik neuk ere baditut negozio txikietako kontu batzuk. Ez al nauzu gosaltzera itxarongo?

"Ez, joan egin behar dut. Nire bihotza lasaitua dago nire arazoen berri eman dizudanetik. Gaur arratsaldean berriro ikustea espero dut. Aurpegia belo beltz lodi batez estali eta gelatik irten zen.

«Eta zer uste duzu horretaz guztiaz, Watson ?», galdetu zuen Sherlock Holmesek, bere aulkian etzanik.

"Oso kontu iluna eta ilunena iruditzen zait".

"Nahiko iluna eta behar bezain iluna".

«Hala ere, andrea zuzen badago zorua eta hormak sendoak direla eta atea, leihoa eta tximinia zeharkaezinak direla esatean, bere ahizpak bakarrik egon behar izango zuen, zalantzarik gabe, amaiera misteriotsua aurkitu zuenean .»

«Zer egiten da, orduan, gaueko txistu horiekin, eta zer hiltorian dagoenaren hitz bereziekin ?».

—Ezin dut pentsatu.

«Gauetz txistuak jotzeko ideiak konbinatzen direnean, doktore zahar horrekin termino intimoetan dauden ijito-talde baten presentzia, doktoreak bere alabaordearen ezkontza eragozteko interesa duela uste izateko arrazoi guztiak ditugula, banda bat hiltorian dagoela eta, azkenik, Helen Stoner andereñoak metalezko burrunba bat entzun zuela, kontraleihoak bere lekuan erortzen zirela ziurtatzen zuten metalezko barra horietako batek eragin zezakeena, uste dut arrazoi onak daudela misterioa lerro horietan zehar argitu daitekeela pentsatzeko .»

—Baina zer egin zuten orduan ijitoek? —Ezin dut imajinatu.

"Horrelako edozein teoriari eragozpen asko ikusten dizkiot".

«Eta nik ere bai. Horrexegatik goaz gaur Stoke Moranera. Ikusi nahi dut ea objektzioak zorigaiztokoak diren, edo azal daitezkeen. Baina zer, deabruaren izenean!

Gure atea bat-batean ireki eta gizon handi bat irekiduran sartu izanak eragin zuen jakulatoria.

Lanbidearen eta nekazaritzaren arteko nahasketa berezia zen bere janzkera, kopa beltzeko kapela, lebita luze bat eta polaina altu pare bat, eskuan ehiza-uzta zuela. Hain zen altua, bere kapelak atearen langa ukitzen zuela, eta bere zabalerak alderik alde hartzen zuela

zirudien. Aurpegi handi bat, mila zimurrek errea, eguzkiak horitua eta grina txar guztiek markatua, gutako batetik bestera jiratzen zen, bere begi hondoratu eta behazunez beteek eta bere sudur altu, mehe eta lotsagabeak hegazti harrapari zahar eta basati baten antzeko itxura ematen zioten bitartean.

—Zuetako nor da Holmes? —galdetu zuen agerraldiak. —Nire izena, jauna; baina zuk abantaila duzu".

-esan zuen nire lagunak ahopeka-.

"Doktorea naiz. Grimesby Roylott (Stoke Moran). —doktore —esan zuen Holmesek leunki—.

"Patxadaz hartu eserleku bat". "Ez dut hori egingo. Nire alabaordea hemen izan da. Arakatu egin dut. Zer ibili da esaten zuri? "

—Hotz pixka bat egiten du urteko sasoirako —esan zuen Holmesek—.

—Zer egon da esaten zuri?—oihu egin zuen agure haserreak.

"Baina azafraiak baliagarriak direla entzun dut," —jarraitu zuen nire lagunak—. Asaldatau gabe. "Ja! Adoregabetuta naukazu, ezta ?», esan zuen gure bisore berriak, pauso bat aurrera emanaz eta ehizako fusta astinduz. "Ezagutzen zaitut, lotsagabe hori! Zutaz aurretik zeozer entzun dut. Holmes zara, entrometidoa.

Nire lagunak irribarre egin zuen. —Holmes, entrometidua! Irribarrea handitu egin zitzaion.

—Holmes, Scotland Yarden laguntzailea!

Holmesek barre egin zuen. —Zuen elkarrizketa oso entretenigarria da —esan zuen—. "Irteten zarenean, itxi atea, aire-korrante izugarria dagoelako".

"Pentsatzen dudana esaten dudanean joango naiz. Ez zaitez ausartu nire arazoetan sartzen. Badakit Stoner andrea hemen izan dela. Jarraitu egin nion! Gizon arriskutsua naiz tranpan erortzeko! Begira hemen". Bizkor-bizkor aurrera egin, su-ziria hartu eta bere esku beltzaran handiekin okertu zuen. «Saia zaitez niri ez heltzen», esan zuen marmarka, eta, ziri bihurritua tximiniara jaurtiz, urrats handiz irten zen gelatik.

—Oso pertsona atsegina dirudi —esan zuen Holmesek, barrez—. «Ni ez naiz hain mardula, baina geratu izan balitz, frogatu ahal izango nion nire heldulekua ez zela berea baino askoz ahulagoa». Hizketan ari zela, altzairuzko ziria hartu eta, bat-batean, berriro zuzendu zuen.

«Imajina ezazu detektibeen kidego ofizialarekin nahasteko lotsagabekeria dudala! Hala ere, gertakari honek hegoak ematen dizkio gure ikerketari, eta espero dut gure laguntxoak ez duela sufrituko bere zuhurtziagabekeriagatik, basati honi haren atzetik joaten uzten dionean. Eta orain, Watson, gosaria eskatuko dugu, eta gero Doctors 'Commonsera jaitsiko naiz. Han, gai honetan lagunduko diguten datu batzuk lortzea espero dut.»

la ordu bata zen Sherlock Holmes txangotik itzuli zenean. Eskuan paper urdinezko orri bat zeukan, ohar eta zifraz zirriborratua.

«Emazte zenaren testamentua ikusi dut», esan zuen. «Esanahi zehatza zehazteko, nire burua behartuta ikusi dut dagozkion inbertsioen egungo prezioak kalkulatzeko. Emaztea hil zenean 1.100 libra baino gutxiago ziren guztizko diru-sarrerak, baina orain ez dira 750 libratik gorakoak, nekazaritzako prezioen beherakadaren ondorioz. Alaba bakoitzak 250 libreto errenta eska dezake, ezkonduz gero. Argi dago, beraz, bi neskak ezkondu izan balira, edertasun horrek miseria hutsa izango zukeela, eta haietako batek ere oso larri utziko lukeela. Nire goizeko lana ez da alferrikakoa izan, erakutsi baitu badituela arrazoirik sendoenak horrelako edozeren bidean sartzeko.

Eta orain, Watson, hau serioegia da denbora galtzeko, batez ere agureak badakielako bere kontuez arduratzen ari garela; beraz, prest bazaude, taxi bati deituko diogu eta Waterloora joango gara.

Asko eskertuko nizuke errebolberra poltsikoan sartzeko. Eley' s No. 2 argudio bikaina da, altzairuzko ziriak korapiloetan bihurri ditzaketen zaldunekin. Hori eta hortzetako eskuila behar dugun guztia dela uste dut».

Waterloonen, Leatherheaderako tren bat hartzeko zortea izan genuen. Tranpolin bat alokatu genuen geltokiko ostatuan, eta lauzpabost milia egin genituen Surreyko kale zoragarrietan barrena.

Egun ezin hobeia zen, eguzki distiratsua eta hodei batzuk zeruan. Zuhaitzak eta bide-ertzeko heskaiak lehen kimu berdeak botatzen ari ziren, eta airea lur hezearen usain atseginez beterik zegoen. Niretzat behintzat, kontraste bitxi bat zegoen udaberriko promesa gozoaren eta ontziratuta geunden bilaketa zorigaiztokoaren artean. Nire laguna tranparen aurrean eserita zegoen, besoak gurutzatuta, kapela begien gainera jaitsita eta kokotsa bularrean sartuta, pentsamendurik sakonenean murgilduta. Hala ere, bat-batean abiatu egin zen, sorbaldan kolpetxo bat eman eta belardiak seinalatu zituen.

“Begira hor!” esan zuen.

Zuhaizti trinko bat malda leun batean hedatzen zen, punturik altueneko zuhaizti batean lodituz. Adarren artetik frontoi grisak eta etxe zahar bateko teilatu garaia nabarmentzen ziren.

—Stoke Moran? —esan zuen—.

—Bai, jauna, hori da doktorearen etxea Grimesby Roylott —esan zuen gidariak.

«Han zerbait eraikitzen ari dira», esan zuen Holmesek; «hara goaz».

«Han dago herria -esan zuen gidariak, ezkerretik urruti samar teilatu multzo bat seinalatuz-, baina etxera iritsi nahi badu, laburragoa egingo zaio atalase horretatik igarotzea eta gero soroak zeharkatzen dituen bidexkatik igarotzea. Hortxe dago, andrea ibiltzen ari den tokian.

«Eta dama, imajinatzen dut, Stoner andereñoa dela», ohartarazi zuen Holmesek, begiak ilunduz.

—Bai, uste dut hobe dugula zuk iradokitzen duzuna egitea.

Jaitsi, txartela ordaindu eta tranpa Leatherhead aldera itzuli zen.

«Hobe zela pentsatu nuen», esan zuen Holmesek maila igotzen ari ginela, «tipo horrek pentsa zezala arkitekto gisa edo gai jakin batengatik etorri ginela hona. Zure txutxu-mutxuekin amaitu dezake. Arratsalde on, Stoner andrea. Ikusten duzu gure hitza bete dugula».

Gure goizeko bezeroa berehala irten zen gure artera, haren alaitasunaz mintzo zen aurpegi batez. «Hain urduri itxaroten zintudan»—esan zuen, eskua estutuz—. "Dena bikain atera da. . Royslott hirira joan da, eta ez da posiblea gaua baino lehen itzultzea.

—Doktorea ezagutzearen plazerra izan dugu —esan zuen Holmesek— eta hitz gutxitan gertatutakoa deskribatu zuen-. Stoner andereñoa zuri jarri zen entzutean.

—Jainko maitea! —negar egin zuen—, orduan, jarraitu egin zidan.

—Hala dirudi.

«Hain da maltzurra, inoiz ez baitakit noiz nagoen berarengandik salbu. Zer esango du itzultzerakoan? "Bere burua zaindu behar du, bera baino maltzurragoa den norbait bere arrastoaren atzean dagoela jakin baitezake. Gaur gauean berarengandik urrundu behar zara. Bortitza bada, izebaren etxera eramango zaitugu, Harrowera. Orain, gure denboraren erabilerarik onena egin behar dugu, beraz, mesedez, eraman gaitzazu berehala aztertuko ditugun geletara .»

Eraikina likenez zikindutako harri grisezkoa zen, erdiko zati altu bat eta bi hegal okerturekin, karramarro baten pintzak bezala, alde banatara zabalduak. Hegal horietako batean leihoak hautsita eta zurezko oholez blokeatuta zeuden, eta teilatua, berriz, hondoratuta, hondamen-irudi bat. Erdialdea hobeto kontserbatuta zegoen, baina eskuineko blokea nahiko modernoa zen, eta leihoetako pertsianek eta tximinietatik ateratzen zen ke urdinak familia han bizi zela adierazten zuten. Aldamio batzuk altxatu ziren hondoko hormaren kontra, eta manposteria bortxatu zuten, baina gure bisitaren unean ez zegoen langileen arrastorik.

Holmes astiro ibili zen soropil gaizki ebakian gora eta behera, eta arreta handiz aztertu zuen leihoen kanpoaldea.

«Uste dut hau lo egiten zenuen gelakoa dela, erdikoa zure arrebarena, eta Dr. eraikin nagusiaren ondoan dagoena. Royslott-en kamera?

—Hain zuzen ere. Baina orain erdiko ohean egiten dut lo".

"Aldaketen zain, ulertzen dudanez. Bide batez, ez dirudi hondoko horma hori konpontzeko premia handirik dagoenik».

"Ez zegoen inor. Nire logelatik ateratzeko aitzakia izan zela uste dut».

—A! Hori iradokitzailea da. Orain, hegal estu honen beste aldean, hiru gela hauek irekitzen diren korridorea dago. Leihorik ba al daude bertan, ezta?

"Bai, baina oso txikiak. Estuegia norbaitek pasa ahal izateko".

«Gauetz biek atea ixten zituztenez, beren gelak ez ziren irisgarriak alde horretatik. Orain, zure gelara joan eta pertsianak itxiko zenituzke ?».

Stoner andereñoak hala egin zuen, eta Holmesek, leiho irekian azterketa arduratsua egin ondoren, ahalegin guztiak egin zituen pertsiana irekitzeko, baina ez zuen lortu. Ez zegoen barra altxatzeko labana pasatzeko moduko zirrikiturik. Gero, bere lentearekin, bisagrak egiaztatu zituen, baina burdina trinkokoak ziren, harlangaitz-horma trinkoan tinko sartuak. «Hum», esan zuen, kokotsa harriduraz igurtziz, «nire teoriak zailtasun batzuk ditu. Inork ezingo lituzke pertsiana hauek pasatu itxita baleude. Tira, ikusiko dugu ea barrualdeak argiren bat ematen duen».

Alboko ate txiki batek hiru logelak irekitzen ziren korridore kareztatura zeraman. Holmesek uko egin zion hirugarren kamera aztertzeari, eta berehalaxe joan ginen bigarrenera, Stoner andereñoak orain lo egiten zuenera, arrebak bere patua aurkitu zuenera. Gela txiki eta atsegina zen, beheko sabaia eta tximinia handi bat zituena, landetxe zaharren antzera. Izkina batean komoda marroi bat zegoen, bestean ohe zuri estu bat, eta leihoaren ezker aldean apain-mahai bat. Artikulu horiek etazumezko bi aulki txiki ziren gelako altzari guztiak, erdian Wilton alfonbratzko karratu bat izan ezik.

Inguruko oholak eta hormetako panelak haritz marroi agusanatuzkoak ziren, hain zahar eta koloregabeak, non beharbada etxearen jatorrizko eraikuntzarena izango baitzen. Holmesek aulkietako bat bazter batera bota eta isilik eseri zen, begiak apartamentuan gora eta behera zituela, xehetasun guztiei begira.

«Zerekin lotzen da kanpai hori ?», galdetu zuen azkenean, zintzilik zegoen kanpai soka lodi bat seinalatuz. ohearen ondoan, burkoaren gainean borla duela.

«Etxekoandrearen gelara doa». «Beste gauzak baino berriagoa dirudi ?»

«Bai, duela pare bat urte jarri zuten». «Zure ahizpak eskatu zuen, ezta ?»

«Ez, ez dut inoiz entzun erabili dudanik. Guretzat nahi genuena lortzen genuen beti».

«Izan ere, bazirudien ez zela beharrezkoa hain kanpai jaurtitzaille polita han jartzea. Minutu batzuk eskatuko dizkidate pisu honen berri dudan bitartean». Ahuspez etzan zen, lentea eskuan, eta bizkor arrastatu zen aurrera eta atzera, oholen arteko arrakalak zehatz-zehatz aztertuz. Gero gauza bera egin zuen kamera estaltzen zuen egurrarekin. Azkenik, ohera hurbildu eta begira geratu zitzaion pixka batean, paretan zehar begiekin. Azkenik, kanpaiaren soka eskuarekin hartu eta gogor tira egin zion.

«Hara, panpina bat da», esan zuen. «Ez al du joko ?»

«Ez, kable bati lotuta ere ez dago. Hori oso interesgarria da. Orain ikus dezakezunez, haizagailurako irekigune txikiaren gainean kako bati lotuta dago».

"Hau zentzugabekeria! Sekula ez nintzen horretaz ohartu». «Oso bitxia !» xuxurlatu zuen Holmesek, sokatik tiratuz. «Gela honetan puntu bat edo bi oso bereziak dira. Adibidez, zer tonu izan behar du eraikitzaile batek haizagailu bat beste gela batean irekitzeko, arazo berarekin kanpoko airearekin komunikatuta egon zitekeenean !».

«Hori ere oso modernoa da», esan zuen andreak.

«Gutxi gorabehera kanpaiaren sokarekin batera egina ?» esan zuen Holmesek. "Bai, aldaketa txiki batzuk egin ziren garai hartan".

«Oso izaera interesgarria izan dutela dirudi: gezurrezko kanpandorreak eta haizagailuak, aireztatzen ez dutenak. Zure baimenarekin, Stoner andereñoa, gure ikerketak barrura eramango ditugu».

Grimesby Roylotten gela alabaordearena baino handiagoa zen, baina apainduta zegoen. Kanpaina-ohe bat, zurezko apalategi txiki bat liburuz betea, gehienak teknikoak, besaulki bat ohe ondoan, zurezko aulki leun bat hormaren kontra, mahai biribil bat eta burdinazko kutxa gotor handi bat ziren bistara jauzi egiten zuten gauza nagusiak. Holmes poliki zihoan eta guztiak aztertu zituen, interesik handienaz.

«Zer dago hemen?», galdetu zuen, kutxa gotorra kolpatuz. -Nire aitaordearen paper komertzialak.

—O! Ikusi al duzu barrualdea, orduan?

"Behin bakarrik, duela urte batzuk. Gogoan dut paperez beteta zegoela".

—Ez al katurik bertan, adibidez? "Ez. Zein ideia bitxia!

"Tira, begira honi!" Bere gainean zegoen esne platertxo bat hartu zuen.

—Ez; Ez dugu katurik. Baina badude gepardoak eta babuinoak.

"A, bai, noski! Beno, gepardo bat katu handi bat besterik ez da, eta esango nuke esne-plater bat ez dela nahikoa bere beharrak asetzeko. Bada puntu bat zehaztea gustatuko litzaidakeena». Zurezko aulkiaren aurrean kokoriko jarri eta bere eserlekua aztertu zuen arreta handiz.

"Eskerrik asko. Erabakita zegok! -esan zuen, zutituz eta lentea poltsikoan gordez. "Hullo! Zerbait interesgarria dago hemen!"

Atentzioa eman zion objektua ohe-kantoi batean zintzilikatutako zakur-begizta txiki bat zen. El lazo, sin embargo, estaba enrollado sobre sí mismo y atado de manera que formaba un lazo de cuerda de látigo.

—Zer uste duzu horretaz, Watson?

"Ukaezina da. Baina ez dakit zergatik egon beharko lukeen lotuta".

"Hori ez da hain arrunta, ezta? Ah, ni! Mundu gaiztoa da, eta gizon argi batek bere garuna krimen bihurtzen duenean, okerrera da. Uste dut nahikoa ikusi dudala, Stoner andereñoa, eta zure baimenarekin zelaira irtengo gara».

Inoiz ez nuen ikusi nire lagunaren aurpegia hain ilun, ezta bekoki iluna ere, ikerketa honetatik urrundu ginenean bezala. Behin baino gehiagotan ibili ginen belarretan, eta ez Stoner andereñoari ez niri ez zitzaigun gustatzen bere pentsamenduak etetea bere ametsetik esnatu baino lehen.

"Oso garrantzitsua da, Stoner andereñoa", esan zuen, "jarraitu nire aholkuak arlo guztietan".

—Hala egingo dut, dudarik gabe.

"Arazoa serioegia da edozein zalantzatarako. Zure bizitza obeditzearen mende egon daiteke".

"Benetan diotsut zure esku nagoela".

Lehenik eta behin, bai adiskideak eta bai nik gaua zure gelan igaro behar dugu. Bai Stoner andreak eta bai nik harriduraz begiratu genion.

—Bai, hala izan behar du. Utz iezadazu azaltzen. Uste dut hori dela hango herriaren ostatua.

"Bai, hor dago Crown".

"Oso ondo. Zure leihoak handik ikus ote ziren?"

“Jakina.”

«Zure logelan sartu behar duzu, buruko min batengatik, aitaordea itzultzen denean. Orduan, gauean erretiratzeko entzuten diozunean, zure leihoko leihatilak ireki behar dituzu, morroiloa askatu, lanpara guretzat seinale gisa han jarri, eta gero lasai erretiratu, behar duzun guztiarekin, hartu ohi zenuen gelara. Ez dut zalantzarik, konponketak egin arren, gau batez bertan molda zintezkeela».

—O, bai, erraz.

"Gainerakoa gure esku utziko duzu". —Baina zer egingo duzue?

«Gaua zure gelan igaroko dugu, eta zarata horrek zerk asaldu zaituen ikertuko dugu».

«Uste dut, Holmes jauna, erabaki duzula -esan zuen Stoner andereñoak, eskua nire lagunaren mahukan jarri-».

—Agian bai.

«Orduan, mesedez, esadazu zein izan zen nire arrebaren heriotzaren arrazoiak».

«Nahiago nuke frogatzea argiagoak izan, hitz egitea baino».

«Gutxienez esan diezadakezu ea nire pentsamendua zuzena den, eta ea bat-batean hil zen».

"Ez, ez dut uste. Uste dut bazela kausa nabariagoren bat. Eta orain, Stoner andereñoa, utzi egin behar dugu. Roylott itzuli zen eta gure bidaia alferrik izango zela ikusi zuen. Agur, eta izan zaitezte ausartak, zeren, esan dizuedana egiten baduzue, ziur egon zaitezkeite laster urrunduko ditugula mehatxatzen zaituzten arriskuak. "

Sherlock Holmes eta biok ez genuen arazorik izan Koroaren Ostatuan logela bat eta egongela bat lortzeko. Goiko solairuan zeuden, eta gure leihotik hiribideko atea eta Stoke Moran Manor Houseren hegala ikus genitzakeen. Iluntzean Doktorea ikusi genuen. Grimesby Roylott kotxez pasa zen, bere irudi handia gidatzen ari zen mutilaren irudi txikiaren ondoan zegoen. Mutilak zailtasun batzuk izan zituen burdinazko ate astunak irekitzeko, eta entzun genuen doktorearen ahotsaren orro lakarra, eta haren kontra itxitako ukabilei eragiten zien amorrua ikusi zuen. Tranpa martxan jarri zen, eta minutu batzuk geroago argi bat ikusi genuen zuhaitzen artean, aretoetako batean lanpara piztean.

«Badakizu, Watson, -esan zuen Holmesek, elkarrekin eseri ginenean-, gaur gauean zu eramateko eskrupulu batzuk ditut. Arrisku-elementu argi bat dago».

«Lagun zaitzaket ?»

«Zure presentzia ordainezina izan liteke.» «Orduan joango naiz.» "Oso atsegina da zure partetik".

"Arriskuaz ari zara. Bistan da gela hauetan nik ikusi ahal izan nuena baino gehiago ikusi duzula ". «Ez, baina uste dut pixka bat gehiago ondorioztatu dezakedala. Uste dut ikusi zenuela egin nuen guztia».

«Ez nuen ezer nabarmenik ikusi, kanpaiaren soka izan ezik, eta aitortu behar dut ezin dudala imajinatu zer asmo izan nezakeen».

–Zuk ere haizagailua ikusi al duzu?

«Bai, baina ez dut uste hain ohikoa ez denik bi gelaren artean irekidura txiki bat izatea. Hain txikia zenez, arratoirik nekez pasa zitekeen».

«Banekien haizagailu bat aurkitu behar genuela Stoke Moranera iritsi aurretik».

–Holmes maitea!

"O, bai, egin nuen. Gogoan duzu bere deklarazioan esan zuela bere ahizpak usaindu zezakeela Roylott-en zigarroa. Orain, jakina, berehala iradoki zuen bi gelen arteko komunikazioa egon behar dela. Txikia izan zitekeen, edo forentsearen ikerketan nabarmendu zitekeen. Haizagailu bat deduzitu nuen".

–Baina zeozer txarra egon daiteke horretan?

"Beno, data-kointzidentzia bitxi bat, gutxienez. Haizagailu bat egin, soka bat zintzilikatu eta ohean lo dagoen andre bat hiltzen da. Ez al dizu atentzioa deitzen?

"Oraindik ezin dut loturarik ikusi".

–Oso gauza berezirik ikusi al zenuen ohe horretan?

“Ez.”

"Lurrera lotuta zegoen. Ikusi al zenuen lehenago ohe bat horrela lotuta ?».

"Ezin dut esan ikusi dudarik".

"Andreak ezin zuen ohea mugitu. Beti egon behar du haizagailuari eta sokari dagokion egoera berean, edo horrela dei dezakegu, kanpai-jauzi baterako inoiz diseinatu ez baitzen".— Holmes —negar egin nuen—, iruditzen zait lausoki ikusten duela zer iradokitzen ari den. Garaiz da krimen sotil eta beldurgarriren bat saihesteko".

"Nahiko sotila eta beldurgarria. Mediku bat erratzen denean, lehen gaizkilea da. Nerbioa eta konortea du. Palmer eta Pritchard beren lanbideko buruzagien artean zeuden. Gizon honek sakonago jotzen du, baina uste dut, Watson, are sakonago jo dezakegula. Baina nahikoa izugarrikeria izango dugu gaua amaitu baino lehen; Jainkoarren, har dezagun pipa lasai bat eta itzul ditzagun geure buruak ordu batzuez zerbait alaiagora .»

Bederatziak aldera itzali zen zuhaitzen arteko argia, eta dena ilun zegoen etxerako bidean. Bi ordu igaro ziren astiro, eta bat-batean, hamaiketan, argi distiratsu bakar batek distiratu zuen gure aurrean.

—Hori gure seinalea da —esan zuen Holmesek, jauzi batez zutituz—. "Erdiko leihotik dator".

Kanpora irtetean, etxekoandrearekin hitz batzuk eduki zituen, ezagun bati bisita berandu egingo geniola eta gaua han pasa genezakeela azalduz. Geroxeago, errepide ilunean geunden, haize izoztua aurpegian joka eta argi hori bat gure aurrean kliskatzen ilunpetan zehar gure mandatu ilunean gidatzeko.

Ez zen zaila izan barrutian sartzea, parkeko horma zaharra konpondu gabe baitzegoen. Zuhaitzen artetik pasatuz, soropilera iritsi, zeharkatu eta leihotik sartzear geundela, erramuzko zuhaixka multzo batetik ume itsusi eta desitxuratua zirudiena agertu zen, bere burua belar gainera bihurrituz bota eta gero belarretan lasterka ilunpetara.

—Jainko maitea! —xuxurlatu nuen—; —Ikusi al duzu?

Momentuz, Holmes ni bezain harrituta zegoen. Eskua itxi egin zuen, eskumuturrean tornu bat bezala, bere asalduran.

Gero barre egin zuen eta ezpainak belarrira hurbildu zizkidan.

—Etxe polita da —murmurikatu zuen—. "Hori babuinoa da".

Ahaztuta zeuzkan doktoreari eragiten zioten etxe-animalia bitxiak. Guepardo bat ere bazegoen; agian, edozein unetan aurkituko genuen gure sorbalda gainean. Aitortzen dut lasaiago sentitu nintzela, Holmesen ereduari jarraitu eta erantzi ondoren, logela barruan

aurkitu nintzenean. Nire lagunak leihatilak itxi zituen hotsik atera gabe, kriseilua mahai gainean jarri eta gela zeharkatu zuen begiradaz.

Egunez ikusi genuen. Gero, niregana isil-isilik hurbilduz eta eskuarekin turuta bat eginez, belarrira xuxurlatu zidan berriro, hain leun, ezen ez bainuen besterik egin hitzak bereizteko:

«Zaratarik txikiena ere zorigaiztokoa izango litzateke gure planetarako». Baietz esan nion entzun nuela frogatzeko.

"Argirik gabe eseri behar gara. Haizagailuan zehar ikusten nuen".

Baietz egin nuen berriro.

«Ez lokartu; zure bizitza bera horren araberakoa izan daiteke. Izan zure pistola prest, behar izanez gero. Ni ohearen alde batean eseriko naiz, eta zu aulki horretan».

Errebolberra atera eta mahai kantoian jarri nuen.

Holmesek makila luze mehe bat ekarri zuen, eta ohe gainean ipini zuen, bere ondoan. Haren ondoan pospolo-kaxa eta kandela baten enborra jarri zituen. Gero kriseilua itzali zuen eta ilunpetan geratu ginen. Nola ahaztuko dut hitzaldi izugarri hori? Ezin nuen soinurik entzun, ezta arnasarik ere, eta hala ere banekien nire laguna eserita zegoela, begiak zabalik, nigandik metro gutxira, neroni nengoen nerbio-tentsio berean. Pertsianek argi izpirik txikiena ere mozten zuten eta ilunpetan itxaroten genuen. Kanpotik, noizean behin, gaueko hegazti baten garrasia iristen zen, eta behin, gure leihoan bertan, felino intziri luze bat, guepardoa aske zegoela adierazi ziguna. Urrutian, ordu laurdenero burrunba egiten zuen parrokiako erlojuaren tonu sakonak entzuten ziren. Zeinen luzeak ziruditen gela horiek! Hamabiak jo zuten, eta ordu bata, eta ordu biak, eta hirurak, eta eserita jarraitu genuen, zer gertatuko zenarenzain.

Bat-batean, argi baten une bateko distira entzun zen haizagailurantz, berehala aienatu zena, baina olio errearen eta metal beroaren usain gogor batek jarraitu ziona. Ondoko gelako norbaitek linterna ilun bat piztu zuen. Mugimendu hots txiki bat entzun nuen, eta gero dena isilik geratu zen, nahiz eta usaina areagotu egin zen. Ordu erdiz eserita egon nintzen, belarriak zorrozturnik. Bat-batean beste soinu bat entzun zen, oso soinu leun eta lasaigarria, teontzi batetik irteten den lurrun-zorrotada txiki batena bezalakoa. Entzun bezain laster, Holmesek

ohetik salto egin, pospolo bat piztu eta bere makilaz kanpaiaren tiratzailea jo zuen haserre bizian.

—Ikusten duzu, Watson? —egin zuen oihu. —Ikusten?

Baina ez nuen ezer ikusi. Holmesek argia jo zuenean, txistu txiki eta argi bat entzun nuen, baina nire begi nekatuak argitu zituen bat-bateko distirak ez zidan bereizten utzi zer zen nire lagunak hain basatiki erasotzen ziona. distirak ez zidan bereizten utzi zer zen nire lagunak hain basatiki erasotzen ziona. Hala ere, haren aurpegia hil-zurbil zegoela ikusi nuen, ikaraz eta abertsioz beterik. Jotzeari utzi eta haizagailura begira zegoen, eta, bat-batean, inoiz entzun dudan oihurik lazgarriena sartu zen gaueko isiltasunean. Gero eta ozenago, oinaze, beldur eta amorru garrasi lakar bat, dena garrasi beldurgarri batean nahastua. Diotenez, herrian, eta baita urrutiko parrokia-etxean ere, oihu horrek oheetan zeuden auzokoak altxatu zituen.

Bihotza izoztu zigun, eta Holmesi begira geratu nintzen, eta bera niri, azken oihartzunak sortu ziren isiltasunean desagertu ziren arte.

—Zer esan nahi du? Arnasarik gabe geratu nintzen.

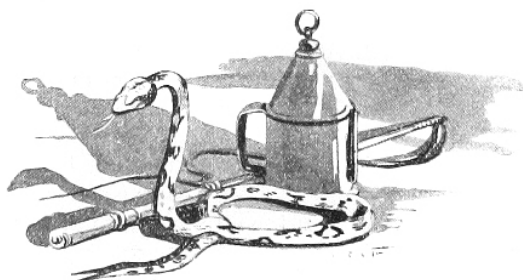
—Dena amaitu dela esan nahi du —erantzun zuen Holmesek-. "Eta agian, azken finean, onena izango da. Hartu zure pistola, eta Doktore Roylott-en gelan sartuko gara.

Aurpegi serioz lanpara piztu eta pasilurantz abiatu zen. Bi aldiz jo zuen atea, baina ez zuen inolako erantzunik jaso. Gero eskutokiari heldu eta sartu zen, ni orpoz orpo, pistola eskuan nuela.

Ikuskizun bitxia zen gure begiek ikusi zutena. Mahai gainean linterna bat zegoen, pertsiana erdi irekita, eta argi sorta distiratsu bat botatzen zuen atea erdi irekita zeukan burdinazko kutxa gotorrera. Mahai ondoan, zurezko aulki batean, Grimesby Roylott doktorea zegoen eserita, mantal gris luze batez jantzita, orkatilak biluzik azpian eta oinak takoirik gabeko zapatila turkiar gorrietan sartuta. Magalean kulata motza zeukan, egunean zehar ikusi genuen begizta luzearekin. Kokotsa gorantz okertuta zeukan eta begiak sabaiko izkinan josita, begirada zurrun eta beldurgarri. Bekokiaren inguruan marra hori bitxi bat zeukan, orban nabarrak zituen, eta buruari lotua zirudien. Sartu ginenean, ez zuen ez zaratarik ezta mugimendurik egin.

"Taldea! pikardatutako taldea!"-xuxurlatu zuen Holmesek-.

Pauso bat eman nuen aurrera. Une batean, bere buruko bitxia mugitzen hasi zen, eta bere ileen artetik diamante itxurako buru karratua eta suge nazkagarri baten lepo puztua agertu ziren.

«Zingiretako sugegorria da!», oihukatu zuen Holmesek, «Indiako sugerik hilgarriena». Hozka egin eta hamar segundora hil da. Indarkeriak, zinez, atzera egiten du bortizkeriaren gainean, eta intrigatzailea beste batentzat ehizatzen duen hobian erortzen da. Bultza dezagun izaki hau bere gordelekura, eta orduan Stoner andereñoa aterpe batera eraman eta konderriko poliziari gertatutakoaren berri eman ahal izango diogu .»

Hizketan ari zela, berehala atera zuen zakur-zigorra hildakoaren magaletik, eta, soka narrastiaren lepora botata, bere pertxa beldurgarritik atera eta, besotik urrunera eramanez, burdinazko kutxa gotorrera bota zuen, eta hura bere gainean itxi zuen.

Horiexek dira Grimesby Roylott (Stoke Moran) doktorearen hilketaren inguruko benetazko arrazoiak. Ez da beharrezkoa gehiegi luzatu den narrazio bat kontatzea nola eman genion albiste tristea neskato izutuari, nola eraman genuen goizeko trenean Harrowko izeba zintzoaren zaintzapean, nola ikerketa ofizialaren prozesu motelak ondorioztatu zuen doktoreak bere patua aurkitu zuela maskota arriskutsu batekin zuhurtziarik gabe jolasten ari zela. Sherlock Holmesek kontatu zidan kasuaz jakiteko geratzen zitzaidan apurra, biharamunean itzuleran gindoazela.

«Ondorio guztiz okerra atera nuen, eta horrek frogatzen du, Watson maitea, zein arriskutsua den datu eskasetan oinarrituta arrazoitzea. Ijitoen presentzia eta neska gajoak pospoloaren argitan presaka ikusi zuen itxura azaltzeko erabili zuen "banda" hitza aski izan ziren niri zerbait erabat okerra susmatzeko.

Nire jarrera berehala berraztertu izanaren meritua neure buruari lepora diezaioket, baina argi geratu zitzaidan gelako bidaiaria arriskuan jar zezakeen edozein arrisku ezin zitekeela ez leihotik ez atetik etorri. Berehala eman zidan atentzioa, esan dizudan bezala, haizagailu honek eta ohetik zintzilik zegoen kanpai sokak. Maniki bat zela eta ohea lurrera lotuta zegoela jakiteak berehala susmarazi zuen soka zubi bat zela zulotik zerbait igaro eta ohera iristeko. Suge baten ideia bururatu zitzaidan berehala, eta doktoreak Indiako kriptura batzuk zituela jakin nuenean, bide onetik nindoala sentitu nuen. Inolako frogak kimikoren bidez aurkitzerik ez zegoen pozoi mota bat erabiltzeko ideia ekialdeko formazio bat jaso zuen gizon argi eta errukigabe bati bururatu zitzaion. Horrelako pozoi batek zein azkar eragingo lukeen ere abantaila litzateke, haren ustez. Oso forense zorrotza izango zen pozoitutako letaginek non jardun zuten adierazten zuten bi ziztada txiki ilunak antzemango zituen. Orduan txilibituaz pentsatu nuen. Sugea gogoratu behar duzu, noski, goizeko argiak biktimari erakutsi baino lehen. Berak irakatsia zuen, guk ikusi genuen esnearen bidez seguraski, deitzen zionean beregana itzul zedin. Berak jarriko zuen haizagailu horretatik, hobekien iruditzen zitzaion orduan, sokatik arrastaka joan eta ohean lurreratuko zen ziurtasunez. Baliteke bidaiariari hozka egitea edo ez egitea, baliteke astebetetz gauero ihes egitea, baina lehenago edo geroago biktima izan behar du. «Ondorio horiek atera zituen bere gelara sartu aurretik. Bere aulkiaren ikuskapen batek erakutsi zidan haren gainean zutik jartzeko ohitura izan zuela, eta hori beharrezkoa izango zen, noski, haizagailura iritsi ahal izateko. Kutxa gotorra, esne-platertxoak eta sokaren begizta nahikoa izan ziren geratu zitekeen edozein zalantza uxatzeko. Stoner andereñoak entzun zuen burrunba metalikoa, jakina, bere aitaordeak eragin zuen presaka ixtean.

Bere kutxa gotorreko atea bere okupatzaile beldurgarriaren gainean. Behin erabakia hartuta, badakizu zer pauso eman nituen gaia probatzeko. Haurra txistuka entzun nuen, zuk ere hala egin zenuela zalantzarik ez dudanez, eta berehala piztu nuen argia eta eraso egin nion».

«Haizagailuan zehar eramatearen emaitzarekin .»

«Eta beste aldean ugazabaren aurka itzularaztearen emaitzarekin ere bai. Nire makilaren kolpe batzuk etxera iritsi eta suge-izaera piztu zioten, eta ikusi zuen lehenaren gainera joan zen hegan. Horrela, zalantzarik gabe, ni naiz Doktorearekiko arduraduna. Grimesby Roylotten hiltzailea, eta ezin dut esan niri asko axola nauenik».